

Motion till riksdagen 2008/09:A4

**av Josefin Brink och Torbjörn Björlund (v)
med anledning av prop. 2008/09:4**

Ändrad sammansättning i Arbetsdomstolen i diskrimineringstvister

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår proposition 2008/09:4 Ändrad sammansättning i Arbetsdomstolen i diskrimineringstvister.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att ett mål där ett yrkande helt eller delvis grundas på ett sådant förhållande som avses i den nya diskrimineringslagen (2008:567) ska avgöras av Arbetsdomstolen i en sammansättning med fem ledamöter, varav en för vardera arbetsgivar- och arbetstagsidan. Vidare föreslås att domstolen vid hanteringen av diskrimineringsmål även ska vara domför i en sammansättning med tre lagfarna domare vid behandling av frågor om prövningstillstånd eller vid prövning av annat än arbetsrättsliga frågor som inte sker vid huvudförhandling. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2009.

Motivering

Den del av diskrimineringslagstiftningen som rör arbetslivet måste samspela med övrig arbetsrättslig lagstiftning och de normer och tvistlösningsmekanismer som är etablerade på arbetsmarknaden. De viktigaste aktörerna på arbetsmarknaden är de fackliga organisationerna och arbetsgivarorganisationerna.

Fel! Okänt namn på

Vänsterpartiet motionerade därför till propositionen om ny diskrimineringslagstiftning att den del av diskrimineringslagstiftningen som rör arbetslivet ska samlas i en separat lag. LO, TCO och Saco har gemensamt lyft fram detta förslag i sitt särskilda yttrande till Diskrimineringskommitténs slutbetänkande (SOU 2006:22). De fackliga organisationerna betonar att relationen mellan arbetsgivare och arbetstagare är speciell och att den normbildning som föreligger i arbetslivet inte finns inom andra samhällsområden. Den arbetsrättsliga regleringen har i den svenska arbetsmarknadsmodellen en struktur som består av regler i såväl lagstiftning och kollektivavtal som enskilda avtal. Diskrimineringsskyddet i arbetslivet bygger på ett samspel mellan alla dessa regler. Arbetsdomstolen och dess sammansättning är en viktig del av dessa principiella ställningstaganden.

Saklig grund för ändring saknas

Remissinstanserna har efterfrågat saklig grund till att förändra sammansättningen i Arbetsdomstolen. Bland annat säger Lagrådet att förslaget inte bör föras vidare och anför att det inte framgår av lagrådsremissen varför påstådd diskriminering skulle motivera en ändring av bestämmelserna om Arbetsdomstolens sammansättning. Lagrådet kan inte finna skäl för att en talan i en arbetstvist som helt eller delvis grundas på diskriminering enligt diskrimineringslagen intar en sådan särställning att särskilda bestämmelser om Arbetsdomstolens sammansättning krävs.

I remissomgången framhöll TCO följande: TCO ställer sig frågande till vilken grund det finns för att misstänka att rättssökande skulle vara av uppfattningen att AD på grund av sin sammansättning skulle vara partisk i mål om diskriminering? Promemorian pekar inte på något som styrker påståendet eller visar på mål där detta skulle ha ägt rum. Exempel på fall där AD:s fyra s k intresseledamöter gemensamt gått emot ämbetsmannaledamöterna och drivit genom att en diskrimineringstalan ska ogillas har heller aldrig skett. TCO ser snarare att domstolens samlade kompetens i mål rörande diskriminering blir mindre ju färre ledamöter som deltar, vilket också promemorian kommer fram till på sida fem. Det finns skäl att erinra om att de ledamöter som utses efter förslag från arbetsmarknadens parter avger domared och ingalunda sitter i domstolen som talesmän/kvinnor för sina respektive centralorganisationer.

Diskrimineringskommittén konstaterade också i sitt slutbetänkande (SOU 2006:22) – efter en gedigen genomgång av praxis – att det inte finns några rättsliga skäl att ändra AD:s sammansättning i diskrimineringsmålen. TCO instämmer till fullo i denna slutsats.

Vänsterpartiet har inte funnit bevis för att sammansättningen påverkat utgången av diskrimineringsmål i Arbetsdomstolen. Riksdagen bör därför avslå propositionen. Detta bör riksdagen besluta.

Stockholm den 2 oktober 2008

Josefin Brink (v)

Torbjörn Björnlund (v)